

at tage en anden i saa Henseende mere kyndig Mand.

I Motiverne til Lovudkastets § 11, hedder det: „at det navnlig er anseet fornødent at bestemme, at Hestene i hele Maret igjennem fodres paa Stald med tort Foder, for til enhver Tid at være brugelig for Armeen; da Græsset mangler de Kræfter, som Kjernen skal give dem. Den med Græs fodrede Hest er tung, flau og opfyldt med vandagtige Vædsfer, samt udsættes paa den frie Mark for en skadelig Indvirkning af den brændende Sol og flette Veir.

Jeg maa rigtignok tilstaae at denne Bestemmelse forekommer mig at være meget uheldig; thi naar der staaer „at Hestene ere udsatte for Sygdom ved at udsættes paa den frie Mark“, da er min Mening ganske det modsatte; thi jeg troer at Hestene ere bedre tjente med at udsættes paa Græs om Sommeren — det vil naturligtvis sige, naar disse ikke ere i Tjenesten — end at staae inde paa Stald. Ligesom det ogsaa vil blive meget vanskeligt, saafremt Bestemmelsen bliver staaende, at faae Hestene anbragte, da Beboerne paa Landet i Almindelighed ikke holde deres Heste paa Stald om Sommeren, og det vilde derfor være meget generende for Bedkommende at skulle holde en eenlig Hest saaledes hele Sommeren, ligesom den vist ogsaa vilde være udsat for at blive daarlignt paaeset,

C. S. Hansen: Med denne Lov er tilfugt to betydelige Forandringer i det Bestaaende; For det Første borttages en Byrde, som Hovedgaardene og Præstegaardene hidtil have havt, og overføres paa alt Hartkornet, derunder tillige Kjobstads Hartkornet indbefattet; man siger jo det skal ordnes ved Egallisationen af Hartkornet, men jeg frygter for, at denne Byrde vil blive meget stor. Dersom vi antage Lovforslaget i dets Heelhed, saa indseer jeg ikke, hvad der bliver tilbage af den saa meget omtalte Erstatning, som vi skulle give det frie Hartkorn for Egallisationen, fornemmelig vil den Byrde, som vil falde paa alt Hartkornet i Landet, i Krigstilfælde blive saa overordentlig stor, at jeg i Virkeligheden paa ingen Maade kan være enig med den Taler, som

først havde Ordet i denne Sag; han sagde nemlig, at det slet ingen Lettelse blev for det frie Hartkorn. Paa den anden Side igjen komme vi med Hensyn til Egallisationen i Consuetudinem, hvorledes vi skulle ordne det mellem det frie Hartkorn; den Byrde, som hidtil har fundet Sted med Hensyn til Hestenes Udredelse, har hvilet paa de større Godseiere, det vil sige paa dem, som have haft 50 Tønder Hartkorn og derover, een Hest nemlig paa hver 50 Tønder Hartkorn; derimod have de mindre Hovedgaarde, som have mindre Hartkorn, været frie derfor. Utsaa vil man indse, at de større Godseiere miste den Byrde, som de mindre Hovedgaardseiere endnu maa overtage. Jeg skulde have troet, at Staten vilde have renonceret paa de 36 Rbd., som den nu fordrer ved denne nye Hovedforandring, det vilde dog altid have kunnet lette den Byrde, som nu kastes over paa Hartkornet ved at anskaffe Heste, især under de dyre Priser, som nu ere derpaa. Iøvrigt er der mange Bemærkninger, som jeg havde at gjøre ved denne Sag, men som mere egne sig til at fremsættes, naar den kommer for paa et andet Stadium, navnlig med Hensyn til, at man der behandler de enkelte Paragrapher.

Alberti: I Motiverne til det forelagte Lovudkast er anført, at den Forpligtelse, som hidtil har hvilet paa det privilegerede Hartkorn til at stille Nationalheste, skal være begrundet deri, at Besidderne af dette Hartkorn ligesom af Præstegaardene, deels være frie for Værnepligten og deels være forlænde med Skattebeneficiær. Heri er jeg ikke aldeles enig; jeg troer nemlig ikke, at denne Forpligtelse med Hensyn til Udredelse af Heste er paalagt det privilegerede Hartkorn som Vederlag for Fritagelsen for Værnepligt, og naar der derom henvises i Motiverne til Forordningen af 14de September 1754, hvor der foreskrives, at hvormange Tønder Hartkorn en Propriétaire skal levere en Soldat, saa troer jeg, at netop denne Forordning viser, at Udskrivningen af Mandskab dengang betragtedes som en Byrde, som hvilede paa det frie Hartkorn, som en Byrde, Propriétairene havde at opfylde. Værnepligten var ikke dengang nogen personlig